

דמות דמויונית של זקן חכם, לפעמים זהו משהו מופשט, כמו המדינה" או "הצבא". בדרך כלל קוראים לייצור הי עליון בשם "אלוהים".

תנועות ההכנעה כוללות עצימת העיניים, הרכנת הראש, כריעה והשתחחות, השתטחות, שילוב הידיים בתנועת בקשה, נשיקה הארץ, תוך השמעת קולות לילה או תחנונים. מכיוון שאף אחד מהאלים האלה אינו קיים בצורה גנר אית לעין, מדוע הומצאו? מפני שבחברת הקופים, יש תמיד מנהיג כלייכול של החבורה. הקוף המנהיג, שהוא תמיד ממין זכר, מגן על החבורה כלפי חוץ, מיישב סיכסוכים בתוך החבורה, וכל חייהם של חברי החבורה מסתובבים סביב המנהיג. עם המיכת הקוף העירום לחיית ציד, נוצרה מת כונת של שיתוף פעולה בין בני החבורה, שחיכה בידה של דמוקראטיה, ובתרבות האנושית התגברה תכונה זו. המנהיג האנושי שוב אינו אלוהים. אך הצורך הנפשי במנהיג עליון כלייכול נשאר — ולכן הומצא אלוהים, למלא את החסר. מכאן כוחה העצום של הדת. אי אפשר לחסלה, כי היא צורך ביולוגי, הטבוע בנפש האדם מזה מיליוני שנים. מכאן גם האמונה המזוהה בחיים שלאחר המוות, בעולם אחר שבו יפגוש האדם את המנהיג הכלייכול פנים אל פנים. כשדנת אחת מתה, צצה במקומה מייד דת אחרת, בלבוש אחר — כמו הקומוניזם או הלאומנות. האדם פשוט צריך "להאמין" במשהו.

הקוף העירום זקוק לבית

גם המשפחה האנושית החזיקה מעמד בצורה מפ ליהא, ולכל משפחה יש בית. לכאורה, אין בכך היגיון. בעיר מודרנית אפשר לחיות חיים הרבה יותר יע לים במיסגרת קיבוצית — כשאוכלים במיסעדות, כשלינים בבתי מלון ענקיים. אך גם בכרך העצום של ימינו רואגת כל משפחה לדירה משלה, עם חדר אוכל וחדר מיטות. זהו זכר מימי חיו של הקוף העירום ביער, כשחי במשפחות ובחבורות קטנות.

המשרד והמכונית הם סניפים של הבית, שטח ביתי שיש להגן עליו. המנהל העובר למשרד חוש מקשט אותו מייד באביזרים אישיים, כמו תמונות משפחתיות. נהגים רבים תולים במכוניות שלהם אביזרים אישיים כלשהם. והי תוקפנות הנוראה של בני האדם בשעת הנהיגה בכבישים היא ביטוי אופייני להגנה מרחבית, כשכל נהג מרגיש שעליו להגן על ביתו-מכוניתו, ותוקף את זולתו.

הקוף העירום בימינו שוב אינו יוצא למסעות ציד, ותחת זאת הוא הולך ל"עבודה". העבודה באה במקום הציד, וירשה הרבה מינהגים ותכונות מימי הציד.

הקוף העירום אוכל ממתקים

קופים ביער אוכלים כל זמן, בכל שעות היום, מנות קטנות של סירות, המצויים בשפע. חיית הציד, לעומת

זאת, אוכלת ארוחות גדולות, ועובר זמן רב בין ארוחה לארוחה, בגלל הקושי במציאת טרף. האדם המודרני אוכל כמו בימי היותו חיית טרף, אף שיכול היה, מבחינת איר גונו החברתי, לחיות כמו הקוף — לאכול מעט כל הזמן, שהרי החברה האנושית יכלה בגלל לארגן את חייה כך, שהאדם יאכל מנות אוכל קטנות, משומרות, בכל שעה מי שעות יומו. **מינהגי האוכל** שרדו מתקופת הציד. מדוע **מחמם** האדם את המזון? כדי להביאו לאותה מידת חום כמו בימי היותו חיית טרף, כשאכל את הבשר החי של חיות אחרות.

מצד שני, אוהב האדם גיתן רב של טעמים. מבחינה זאת אינו דומה לחיות הטרף, האוכלות את הטרף שטעמו אחיד, אלא דומה לקופים, הרגילים לגיתן רב מאוד של טעמים, והנהנים מגיתן זה.

האדם מבחין רק בארבעה טעמים: חמוץ, מלוח, מר ו מתוק. טעמים אלה נבדקים על ידי הלשון — המתוק והי מלוח בקצה הלשון, החמוץ בצדי הלשון, המר בגב הלשון. את כל שאר ה"טעמים" העדינים יותר אין האדם טועם כלל, אלא מריח. הריח מגיע אל חלל האף, וממיון שם. אחד הסימנים הבולטים ביותר לקוף העירום הוא אהבתו לדברים מתוקים. שום חיית טרף אינה אהבת **ממתקים**. אך האדם אוהב אותם יותר מכל אוכל אחר — כמו הקוף, שיעקר מונו הוא פרי מתוק, לכן יש לאדם חנויות מיוחדות לממתקים, אך לא לחמוצים, למרים ולמלוחים. וכל ארוחה אנושית מסתיימת בליפתן או בפירות — כדי שהטעם המתוק האהוב יישאר בפה, אחרי גמר הארוחה.

הקוף העירום זקוק לידדות

כך חיה שיש לה פרוה, ניקוי הפרחה הוא חיוני לבריאות, לנוחיות, ולעיתים אף לביטחון. הקוף זריו מאוד בניקוי פרוחתו, אך יש מקומות בגופו שהוא מגיע אליהם רק בקושי (למשל בגב) או שאינו רואה אותם היטב (כמו בראש). לכן עוזרים הקופים זה לזה.

פעולת הניקוי ההדדי הוא סימן של ידידות, וההיפך מתוקפנות. מי שרוצה לפייס תוקפן, מנקה את פרוחתו. בעת הניקוי, לוקח הקוף את הגוף הזר — שהוא מוצא בפרחה של השפתיים הפך אף הוא סמל לידדות.

אצל הקוף העירום, אין צורך בניקוי כזה. אבל שרידי מינהג זה נשארו אצלו. כששניים נפגשים, ללא כוונה תוקפנית, הם **מחייכים** בשפתיים, במקום למצוץ. הם מחליפים פגישה בין בני אדם ומתחילה ומסתיימת בדיבורי סרק כאלה, כדי להתגבר על התוקפנות ההדדית. בכל זאת ממלאה סרי קת שער האדם — ובעיקר הנקבה — תפקיד חשוב.

הרפואה ממלאה גם היא תפקיד של ניקוי הפרחה — ואנשים רבים נוטים לחלות מתוך כמיהה בלתי מודעת ל טיפול, בדומה לקוף, המתגעגע לטיפול מידי בני חברותו.

(המשך מעמוד 21)

הוא סימן של **כניעה ופיוס**. בעת שיחה, אין בני אדם רגילים להסתכל זה בעינו של זה באופן רצוף. מבטם נודד. כמו הקופים, מושיט האדם את ידו לרעהו, כסימן של כניעה, בקשה ותחנונים. מכאן באה לחיצת היד. כשמתכנסים בני אדם, וגובר בהם יצר התוקפנות, יש צורך בשורה של **פעולות לחיפה** כדי לפרוק את הרג שות המצטברים. במצב זה מסדר האדם את בגדיו (שאינם זקוקים לזה), מנקה את משקפיו, מדליק לעצמו סיגריה, מסתכל בשעונו, נוגס במאכל כלשהו או שותה, אף שאינו רעב וצמא כלל — התנהגות רגילה בכל מסיבה.

היצר התוקפני הקיים באדם, כמו בשאר החיות, הפך מסור כן הרבה יותר, מכיוון שהאדם המציא **כלי נשק** ששוב אינם תלויים במגע ישיר ומגביל. האדם הורג ממרחק רב, כך שאין עוד ערך ממשי לפעולות הפיוס המוסכמות. מכאן הסכנה שהמין האנושי ישמיד את עצמו תוך שנים מעטות. אחרי קאריירה קצרה מאוד, יחסית.

לדעת מוריס, אי אפשר לחסל את היצר התוקפני באדם. להיטף, הוא ילך ויגבר ככל שתגבר ה**צפיפות** בכדור הארץ. כי יצירה הגנה המרחבית דורש שיהיה די מקום לכל אדם ולכל חבורה. כשהאנשים נאלצים להצטופף, גוברת התוקפנות. ה**תפוצצות האוכלוסיה** הצפויה בדורות הבאים תביא אסון גורא על העולם.

אין גם אפשרות לחסל את ה**פטריוטיזם**, הגורם לי מלחמות. זהו יצר אנושי עמוק, זכר מימי מיסגרת החיים של חבורת הקופים ביער. האדם מוכרח להשתייך לחבורה. במלחמה המודרנית הוא לוחם לא כל כך מפני שהוא שונא את החבורה היריבה, אלא מפני שהוא חש נאמנות לחבורה שלו.

הקוף העירום הוא דתי

מה זאת דת? בעיקרו של דבר, זוהי התכנסות של הרי בה קופים עירומים העושים בצחצח תנועות של הכי נעה עצמית, לפיוס יצור עליון.

בכל תרבות, יש לייצור העליון תכונות אחרות, אך תמיד יש לו כוח עצום. לפעמים זוהי חיה ממין אחר, לפעמים

טוב וטעים עם מעדני עסים

לארוחת הבוקר. לארוחת הערב (וגם בין הארוחות) הנאתכם מבחר מעדנים וריבות עסיס, כל אחד וטעמו העדין והנפלא. כל אחד הוכן בתהליך המיוחד של עסיס, על עהרת הפרי והסוכר.

כ' עסיס לה עסיס

PHIL-GIOMANO

א.ה.א.